

Delårsrapport för företag
med statligt ägande
januari–september 2003

- Resultatet före skatt för årets första nio månader förbättrades och uppgick till 22,4 (9,6) miljarder kronor.
- Omsättningen ökade med 6 procent till 220,8 miljarder kronor.
- Investeringarna mer än halverades.
- Regeringen beslöt den 12 november föreslå extra utdelningar om 1 300 Mkr från vissa statligt ägda företag. Medlen skall underlätta finansiella omstruktureringar inom den statliga bolagssfären och genom omfördelning av kapitalet i den statliga företagsportföljen förbättra kapitalstrukturen i de enskilda bolagen.
- Värdet på statens börsnoterade innehav ökade med 6 procent.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, TOTALT

Mkr	Jan-sep 2003	proforma ¹⁾ Jan-sep 2002	Förändring, %	Jan-sep 2002	Rullande 12-månader okt 2002–sep 2003	Jan-dec 2002
Nettoomsättning	220 796	207 408	6	250 135	309 454	338 793
Rörelseresultat	22 399	19 784	13	9 797	28 175	15 573
Resultat före skatt	22 378	9 574	134	3 901	26 868	8 390
Resultat efter skatt	15 606	5 686	174	3 235	20 925	8 554
Bruttoinvesteringar	17 374	47 979	–64	54 625	30 397	67 648
Kassaflöde från den löpande verksamheten	25 843	49 287	–48	57 821	43 048	75 026

Mkr	30 september 2003	31 december 2002	Förändring, %	30 september 2002
Eget kapital	197 133	195 230	1	184 906
Balansomslutning	884 751	876 575	1	896 210
Anställda	212 521	199 302	7	203 347

%	Rullande 12-månader okt 2002–sep 2003	Jan-dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	11,0	4,6
Soliditet	22,1	18,7

¹⁾ Proforma Telia inräknas som intresseföretag med en ägarandel om 46 procent.

Resultatet före skatt för företag med statligt ägande²⁾ för årets första nio månader uppgick till 22,4 (9,6) miljarder kronor. Resultatet före skatt för det tredje kvartalet uppgick till 5,4 (–2,5) miljarder kronor. Resultatförbättringen under årets första nio månader förklaras främst av statens resultatandel i TeliaSonera som förbättrades med 9,7 miljarder kronor samt att Vattenfall ökade sitt resultat före skatt med 2,6 miljarder kronor. TeliaSonera redovisade dock under föregående år ett flertal engångsposter vilket bör tas hänsyn till vid jämförelser med innevarande år. Sammanlagt redovisade

28 företag ett bättre eller oförändrat resultat motsvarande 15,4 miljarder kronor, medan 19 företag redovisade ett sämre resultat motsvarande –2,6 miljarder kronor.

Omsättningen för årets första nio månader uppgick till 220,8 (207,4) miljarder kronor. Vattenfalls omsättningsökning under årets första nio månader 2003 uppgick till 9,4 miljarder motsvarande 13 procent. Omsättningsökningen blev 8 procent i företag med marknadsmässiga krav medan den stannade vid 3 procent för företag med särskilda samhällsintressen. Omsättningen ökade under tredje kvartalet med 2 procent jämfört med

motsvarande period föregående år och uppgick till 68,1 (66,9) miljarder kronor.

Investeringarna fortsatte att minska under årets första nio månader och uppgick till 17,4 (48,0) miljarder kronor. I jämförelse-siffran för första nio månader 2002 ingår förvärv gjorda av Vattenfall.

Stockholmsbörsen inledde året svagt men återhämtade sig under andra och tredje kvartalen. Affärsvärldens index steg med 15 procent under årets första nio månader. Det statliga noterade aktieinnehavet utvecklades sämre under motsvarande period och marknadsvärdet steg med 6 procent.

²⁾ Se redovisningsprinciper sid 8.

Företag med marknadsmässiga krav

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil.

Utvärdering och uppföljning baseras på dessa, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättningen för företag med marknadsmässiga krav ökade under årets första nio månader med 8 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 148 554 Mkr. Vattenfall som står för mer än hälften av den totala omsättningen bland företag med marknadsmässiga krav ökade sin omsättning med 9 441 Mkr. LKAB ökade sin omsättning med 43 procent. Omsättningen för tredje kvartalet ökade med 2 procent och uppgick till 44 616 (43 774) Mkr.

Resultatet före skatt förbättrades under årets första nio månader jämfört med mot-

svarande period föregående år och uppgick till 18 762 (5 913) Mkr. Vattenfall förbättrade resultatet före skatt med 2 624 Mkr. Statens resultatandel i TeliaSonera förbättrades med 9 696 Mkr (proforma). TeliaSonera redovisade dock under föregående år ett flertal engångsposter vilket bör tas hänsyn till vid jämförelser med innevarande år. LKAB, SBAB, Sveaskog och SJ förbättrade sitt resultat. 13 företag redovisade ett bättre eller oförändrat resultat motsvarande 14,7 miljarder kronor, medan 12 redovisade ett sämre resultat motsvarande -1,8 miljarder kronor.

Vattenfall redovisade en omsättningsökning med 13 procent för årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen uppgick till 81 682 Mkr. Omsättningsökningen kan delvis hänföras till att det polska bolaget GZE konsoliderades från och med 1 januari 2003 och att Bewag ingår med nio månader mot endast åtta månader år 2002 men är också en effekt av högre elintäkter till följd av torråret.

Vattenfall resultat utvecklades positivt. Resultatet före skatt ökade med 42 procent för årets första nio månader jämfört med

FÖRETAG MED MARKNADSMÄSSIGA KRAV

Mkr	Jan-sep 2003	proforma Jan-sep 2002	Förändring, %	Jan-sep 2002	Rullande 12-månader okt 2002-sep 2003	Jan-dec 2002
Nettoomsättning	148 554	137 530	8	180 257	211 748	243 451
Rörelseresultat	18 017	15 320	18	5 333	22 767	10 083
Resultat före skatt	18 762	5 913	217	239	22 514	3 991
Resultat efter skatt	12 107	2 111	474	-339	16 570	4 124
Bruttoinvesteringar	13 621	43 217	-68	49 863	23 155	59 397
Kassaflöde från den löpande verksamheten	20 807	42 861	-51	51 395	36 159	66 747

Mkr	30 september 2003	31 december 2002	Förändring, %	30 september 2002
Eget kapital	172 487	168 769	2	160 655
Balansomslutning	794 347	785 311	1	809 702
Anställda	156 432	148 105	6	146 050

%	Rullande 12-månader okt 2002-sep 2003	Jan-dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	9,9	2,5
Soliditet	21,5	17

motsvarande period föregående år och uppgick till 8 902 Mkr. Största delen av resultatutvecklingen kan hänföras till den tyska verksamheten där ett framgångsrikt arbete bedrivits med att omstrukturer verksamheten och konsolidera de tyska bolagen i Vattenfall Europe. De höga elpriserna i början av perioden på grund av torråret i Norden och den kalla vintern samt ett förbättrat resultat i Polen bidrog också till det ökande resultatet.

Postens nettoomsättning uppgick till 17 954 (17 314) Mkr och var därmed knappt 4 procent högre än motsvarande period föregående år. Ökningen är huvudsakligen hänförlig till högre priser men även företagsförvärv. Lägre volymer har påverkat omsättningen med två procentenheter. Resultatet före skatt uppgick till –361 (558) Mkr. Resultatet har belastats med avsättningar på –429 (916) Mkr. Avsättningarna avser bl a administrativ neddragning om –265 Mkr samt nedläggning av två terminaler om –168 Mkr. Dessa åtgärder skall leda till en årlig besparing om 325 Mkr.

V&S Vin & Sprits omsättning för årets första nio månader uppgick till 6 672 (6 505) Mkr. En ökning med 3 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Försäljningsvolymen ökade med 23 procent jämfört med föregående år. Ökningen kan till större del hänföras förvärven av Marli/Nordic Wine Group och Polmos Zie-lona Góra men också på framgångar för Absolut. Av nettoomsättningen står Nordamerika för 46 procent, Sverige för 16 procent, Övriga Norden/Baltikum för 21 procent och övriga Europa/Afrika för 13 procent. Asien och Sydamerika står för vardera 2 procent av omsättningen.

V&S resultat före skatt minskade med 22 procent under årets första nio månader till 1 157 Mkr. Resultatförsämringen förklaras främst av försvagad dollarkurs. Genomsnittskursen för innevarande år ligger närmare två kronor under genomsnittskursen motsvarande period föregående år, vilket efter avdrag för hedgingeffekter ger en nettoeffekt ackumulerat om cirka 350 Mkr.

Sveaskogs omsättning för årets första nio månader uppgick till 6 429 (6 182) Mkr. Omsättningen i Skogsrörelsen ökade främst till följd av markförvärv. Omsättningen minskade då sågverksrörelsen i hälftenägda Royal Star inte ingår i Sveaskogs koncernomsättning. Utveckling för Sveaskog har hittills under 2003 varit god. Efterfrågan på timmer är fortfarande hög. För Sveaskogs kartongverksamhet har marknaden för förpackningskartong försvagats. Sågverksrörelsen har bl a genom sin fokusering på furuprodukter haft en mycket god marknadssituation.

Sveaskogs resultat före skatt ökade med 41 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 802 (567) Mkr inklusive reavinster från fastighetsförsäljningar. Skogsrörelsen och Cartonboard ökade sina resultat. Även resultatet från den numera i Royal Star ingående sågverksrörelsen förbättrades. I huvudsak är förändringarna volymrelaterade, delvis genom förvärv. Resultatet från fastighetsförsäljningar ökade och uppgick till 152 (24) Mkr.

SBABs räntenetto utvecklades positivt under årets första nio månader och utfallet blev 8 procent bättre än motsvarande period föregående år. De främsta förklaringarna till det förbättrade räntenettet är fortsatt god nytutlåning inom privatmarknaden, omstrukturering av låneportföljen inom företagsmarknaden samt goda resultat för upplåningsverksamheten. Resultatet före skatt ökade med 9 procent till 554 (509) Mkr.

Green Cargos omsättning ökade med 2 procent till 4 636 Mkr under årets första nio månader jämfört med motsvarande period förra året. Intäkterna från såväl järnvägsverksamhet som logistikverksamhet ökade, medan intäkterna från bilverksamheten sjönk på en svag marknad. Resultat före skatt förbättrades under samma period med 93 Mkr till –53 (–146) Mkr.

SJs omsättning ökade under årets första nio månader till 4 306 (4 179) Mkr. Trafikintäkterna (intäkter från egentrafik och avtalstrafik) ökade med 3 procent och upp-

gick till 4 063 Mkr. Trafikintäkterna omfattar moderföretagets intäkter från egentrafik och avtalstrafik. Under tredje kvartalet skedde en omsvängning från minskat affärsresande till ökat lågprisresande.

Resultat före skatt för årets första nio månader uppgick till –32 (–1 028) Mkr. Exklusive jämförelsestörande poster var resultatet –45 (–115). SJs resultatförbättringsarbete fortgår i syfte att väsentligen förbättra möjligheten att uppnå lönsamhet nästa år. SJ skall uppnå en resultatförbättring om 700 Mkr vid full effekt från och med år 2006.

Svensk Exportkredits resultat före skatt försämrades med 8 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 464 (506) Mkr. Resultatförsämringen förklaras främst på räntekostnaden för det nya förlagskapitalet och effekten av den utökade utdelningen, båda relaterade till ägarförändringen, samt ökning av administrationskostnader. Trots en svag efterfrågan på många marknader, ökade volymerna av nya kundrelaterade finansieringslösningar till 13,0 (11,4) miljarder kronor. Ökningen var relaterad till exportkrediter och kommunkrediter.

LKABs omsättning ökade med 43 procent under årets första nio månader och uppgick till 5 583 Mkr. Höjda malmpriser i US-dollar inverkar med cirka 10 procent, högre US-dollarkurs med cirka 3 procent tack vare genomförda terminssäkringar samt ökad försäljningsvolym av malm med cirka 9 procent. Därtill kommer effekterna av dotterbolaget Minelcos företagsförvärv 2003 vilket ökat omsättningen med drygt 20 procent.

Det är fortsatt stark efterfrågan på järnmalmprodukter. Världshandeln med järnmalm bedöms under 2003 öka med mellan 6 och 7 procent jämfört med föregående år. LKABs resultatet före skatt förbättrades jämfört med föregående år och uppgick för årets första nio månader till 825 (288) Mkr.

Vasakronans hyresintäkter ökade med 85 Mkr under årets första nio månader och uppgick till 2 247 (2 162) Mkr. Hyresökningen i om- och nytecknade kontrakt var 3 (42) procent. Den ekonomiska vakans-

graden ökade till 10 (6) procent. Resultatet före skatt uppgick till 528 (550) Mkr. Resultatet exklusive resultat från fastighetsförsäljningar uppgick till 508 (553) Mkr. Bolagets prognos för helåret 2003 är att resultat före skatt, med befintligt bestånd och före resultat av fastighetsförsäljningar kommer att uppgå till 550 (617) Mkr.

TeliaSonera förbättrade kraftigt sitt resultat under årets första nio månader, men företaget redovisade under föregående år ett flertal engångsposter vilket bör tas hänsyn till vid jämförelser med innevarande år. I resultatsammanställningen ingår TeliaSonera med statens andel av resultat efter skatt med 2 873 Mkr. Statens ägarandel har också förändrats efter samgåendet mellan Telia och Sonera i december 2002. Staten ägde den 30 september 2003 aktier i TeliaSonera motsvarande 46 procent. Marknadsvärdet av dessa var 97,8 miljarder kronor. Vid motsvarande tidpunkt 2002 var statens aktier i Telia värda 49,8 miljarder kronor.

SAS resultat efter skatt för året första nio månader uppgick till –834 (152) Mkr. Statens andel av resultatet uppgick till –178 (33) Mkr. Det negativa resultatet kan huvudsakligen hänföras till första kvartalet. SAS resultat för det tredje kvartalet uppgick till 101 (50) Mkr.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna minskade med 68 procent under årets första nio månader

jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 13 621 (43 217) Mkr. Vattenfalls investeringar i framför allt Tyskland under föregående år är en viktig förklaring till skillnaden. Vattenfalls investeringar uppgick till 7 577 (37 131) Mkr under årets första nio månader. Även Posten, V&S Vin & Sprit och GreenCargo minskade sina investeringar kraftigt. LKAB och fastighetsbolagen Akademiska hus, Vasakronan och Specialfastigheter ökade sina investeringar.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet halverades under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 20 807 (42 861) Mkr. Förändringen förklaras främst av SBAB vars kassaflöde på grund av nettoutbetalningar gått från 7 793 till 1 869 Mkr. Svensk Exportkredit, som ändrat redovisningsprincip, redovisade ett negativt kassaflöde från den löpande verksamheten om 5 086 Mkr att jämföras med ett positivt om 14 674 för de första nio månaderna föregående år. Vattenfalls ökade kassaflödet från den löpande verksamheten med 26 procent under årets första nio månader till 16 233 Mkr. Då Vattenfall befinner sig i en konsolideringsfas har tillväxtinvesteringarna varit låga och det starka kassaflödet har kunnat användas till att återbetala lån. Nettoskulden har reducerats med närmare 10 miljarder till knappt 66 miljarder kronor.

VIKTIGA HÄNDELSER

Regeringen beslöt den 12 november att föreslå extra utdelningar om 1 300 Mkr från följande bolag. LKAB 120 Mkr, Specialfastigheter 50 Mkr, Sveaskog 600 Mkr, Systembolaget 120 Mkr, Vasakronan 100 Mkr, Vattenfall 190 Mkr och Vin & Sprit 120 Mkr. Förvaltningsaktiebolaget Statum har vid ordinarie bolagsstämma den 18 juni 2003 beslutat om utdelning med 1 000 miljoner kronor som tillförts kontot i Riksgäldskontoret. Bakgrunden till beslutet är att Riksdagen under våren 2003 beslutade att högst tre miljarder kronor överförs från de statliga företagen till ett konto i Riksgäldskontoret. Syftet är att underlätta finansiella omstruktureringar inom den statliga bolagssfären och genom omfördelning av kapitalet i den statliga företagsportföljen förbättra kapitalstrukturen i de enskilda bolagen.

TeliaSonera. Den 26 augusti 2003 träffade TeliaSonera en överenskommelse om förvärv av Motorolas 35-procentiga ägarandel i Omnitel till ett pris om 117 MUSD. Förvärvet förutsätter godkännande av den litauiska konkurrensmyndigheten. Genom transaktionen ökar TeliaSoneras ägarandel i Omnitel från 55 procent till 90 procent.

Vasakronan sålde den 1 oktober hela sitt fastighetsbestånd i Linköping till Norrporten för 792 Mkr och gör en realisationsvinst på affären om 189 Mkr.

Företag med marknadsmässiga krav

I gruppen företag med marknadsmässiga krav ingår:

Akademiska Hus, Civitas (Vasakronan), Dom Shvetsii, GreenCargo, Imego, Kasernen, Lernia, LKAB, Posten, Rymdbolaget, SAS, SBAB, SJ AB, Skeppshypotekskassan, Specialfastigheter, Statum, Sveaskog, Swedcarrier, Swedsurvey, Svensk exportkredit, Sweroad, TeliaSonera, Vasallen, Vattenfall, Venantius och V&S Vin & Sprit.

Företag med särskilda samhällsintressen

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

För företag med särskilda samhällsintressen sätts speciella mål, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på till exempel kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättningen för företag med särskilda samhällsintressen ökade med 3 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 72 242 Mkr. Omsättningen för det tredje kvartalet uppgick till 23 495 (23 091) Mkr.

Resultatet före skatt försämrades med 1 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 3 616 (3 662) Mkr. Samhall, Luftfartsverket, Svenska kraftnät och Systembolaget försämrade sitt resultat. Apoteket, Svenska Spel, Teracom och Svensk Bilprovning förbättrade resultatet. 15 företag redovisade ett bättre eller oförändrat resultat motsvarande 750 Mkr, medan 7 redovisade ett sämre resultat motsvarande -796 Mkr. Resultatet före skatt för det tredje kvartalet uppgick till 1 369 (1 508) Mkr.

Apotekets omsättning ökade med 4 procent under året nio första månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 24 706 Mkr. Intäktsökningen för det första kvartalet var 6 procent, andra kvartalet 3 procent och för det tredje kvartalet endast 2 procent. Den svagare intäktsökningen 2003 i jämförelse med motsvarande period 2002 är en följd av patentutgångar

på dominerande preparat samt generiskt utbyte till billigare läkemedel. Volymerna för receptbelagda läkemedel ökade under årets första nio månader med 1 procent, vilket är en svagare ökning än tidigare år.

Apoteket förbättrade sitt resultat för årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultat före skatt uppgick till 60 (36) Mkr. Resultatförbättringen förklaras av en positiv utveckling vad avser tjänsteförsäljning, receptfria läkemedel och handelsvaror. Den för Apoteket dominerande receptverksamheten redovisar däremot en svag utveckling.

Systembolagets omsättning ökade under perioden från 13 855 Mkr till 14 045 Mkr. Resultatet före skatt minskade under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 166 (272) Mkr. I resultatet för föregående år ingick en realisationsvinst från försäld fastighet med 31 Mkr.

FÖRETAG MED SÄRSKILDA SAMHÄLLSINTRESSEN

Mkr	Jan–sep 2003	proforma Jan–sep 2002	Förändring, %	Rullande 12-månader okt 2002–sep 2003	Jan–dec 2002
Nettoomsättning	72 242	69 878	3	97 706	95 342
Rörelseresultat	4 382	4 464	-2	5 407	5 489
Resultat före skatt	3 616	3 662	-1	4 354	4 399
Resultat efter skatt	3 499	3 575	-2	4 355	4 431
Bruttoinvesteringar	3 753	4 762	-21	7 242	8 251
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5 036	6 426	-22	6 889	8 279

Mkr	30 september 2003	31 december 2002	Förändring, %	30 september 2002
Eget kapital	24 646	25 215	-2	24 251
Balansomslutning	90 404	91 243	-1	86 508
Anställda	56 089	57 078	-2	57 297

%	Rullande 12-månader okt 2002–sep 2003	Jan–dec 2002
Räntabilitet på eget kapital	17,8	17,8
Soliditet	28	28

Svenska Spels omsättning ökade med 9,4 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 14 232 (13 006) Mkr. Resultatet före skatt ökade med 8,3 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 3 371 (3 113) Mkr. Casinobolagen i koncernen redovisar ett resultat på 100 (–82) Mkr under årets första nio månader.

Samhall omsättning uppgick till 5 923 (6 353) Mkr under årets första nio månader. Resultatet försämrades under motsvarande period. Samhall redovisade en förlust om 224 Mkr att jämföras med en förlust om 7 Mkr föregående år. Resultatet för de första tre kvartalen är i linje med årets resultatprognos om –340 Mkr samt –20 Mkr för de extra kostnader som uppstod som en följd av att den tredje sjuklöneveckan introducerades. Totalt förväntas helårsresultatet bli –360 Mkr. Det negativa resultatet kan härledas till minskade försäljningsintäkter, lägre merkostnadsersättning samt extraordinära kostnader för en större omstrukturering. Omorganiseringen kommer att ge effekt nästa år.

Luftfartsverkets resultat försämrades under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultat före skatt uppgick till 63 (271) Mkr. Antalet flygpassagerare på LFV:s flygplatser minskade under perioden med 7 procent. Under våren påverkades framför allt utrikestrafiken negativt av Irak-kriget och sarssepidemin. Under hösten minskar inrikestrafiken mer än utrikesflyget. LFV:s intäkter och kostnader har ökat marginellt under de första nio månaderna. Frånsett kostnadsökningar på grund av skärpt luftfartsskydd har rörelsekostnaderna sänkts jämfört med motsvarande period föregående år. LFV:s åtgärdsprogram, som skall leda till resultatförbättringar på sammanlagt en miljard kronor till år 2006, bedrivs fortsatt framgångsrikt. Besparingarna uppgår hittills till nära 400 Mkr.

Investeringsvolymen har halverats sedan 2001 och är en viktig åtgärd för att minska

kostnaderna både på kort och lång sikt. Det ekonomiska målet kommer trots sparprogram, inte att uppfyllas förrän tidigast 2006.

Svenska kraftnät ökade sin omsättning med 7 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Den främsta orsaken är ökade balanskraftsavgifter som är en följd av det höga elpriset under vintern. Omsättningen uppgick till 2 859 (2 663) Mkr. Resultatet före skatt minskade till 215 (466) Mkr, vilket även kan härledas till det höga elpriset då kostnaderna för inköp av el och balanskraft ökade.

Teracom omsättning ökade med 2 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 1 345 Mkr. Resultatet förbättrades under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år.

Resultatet före skatt uppgick till 70 Mkr att jämföras med en förlust om 72 Mkr för de första nio månaderna föregående år. Förbättringen förklaras av besparingar och ökad försäljning inom såväl digital-tv-området som data- och telekommunikation.

Sjöfartsverket ökade omsättningen och förbättrade resultatet för årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen ökade till 1 166 (1 112) Mkr. Av omsättningen svarade trafikintäkterna för 82 (79) procent. Resultatet före skatt uppgick till 57 (52) Mkr.

Svensk Bilprovning ökade både omsättning och resultat under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen uppgick till 1 118 (1 029) Mkr och resultatet före skatt uppgick till 127 (40) Mkr. Ökningen beror till stor del på den prishöjning som genomfördes under 2002.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna för företag med särskilda samhällsintressen minskade med 21 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående

år och uppgick till 3 753 (4 762) Mkr. Statens väg- och baninvesters minskade sina investeringar från 2 214 Mkr till 1 647 Mkr. Även Luftfartsverket, Svensk Bilprovning och Svenska Spel minskade betydligt sina investeringar. Bland andra Systembolaget och Sjöfartsverket ökade sina investeringar under perioden.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet minskade med 22 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 5 036 (6 426) Mkr. Systembolaget försämrade kassaflödet från 341 till –1 008 Mkr, Luftfartsverket från –240 till –366 Mkr och Samhall från 66 till –171 Mkr. Apoteket förbättrade kassaflödet från 399 till 665 Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER

Apoteket slutförde, efter EU-kommisionens godkännande, försäljningen av aktieinnehavet i den finländska börsnoterade läkemedelsgrossisten Tamro Oyj till Phoenix-gruppen. Försäljningslikviden uppgick till 90,6 euro motsvarande cirka 814 Mkr.

Bilprovningen har testat ett nytt kallelse-system som innebär att kunderna erbjuds en reserverad tid på kallelsen. Försöken på Gotland är en framgång där drygt 60 procent har accepterat den erbjudna tiden. Systemet skall implementeras i hela landet och bedöms väsentligt bidra till att minska väntetiderna.

Systembolaget har polisanmält ett antal medarbetare och leverantörer för misstanke om mutbrott respektive bestickning. Förundersökning pågår. Ytterligare åtgärder från bolagets sida kan komma att vidtas så fort förundersökningen blir offentlig och innehållet i utredningen känt. Systembolaget har vidare inlett en egen utredning där cirka 250 anställda i ledningsfunktion skall granskas av externa utredare i en första fas. Därefter skall samtliga butikschefer och biträdande butikschefer höras. Sammantaget kommer granskningen att omfatta 1 200 personer.

Företag med särskilda samhällsintressen

I gruppen företag med särskilda samhällsintressen ingår:

A-banan, Almi, Apoteket, Bostadsgaranti, Dramaten, Göta Kanal, Ireco, Luftfartsverket, Norrland Center, Operan, Samhall, Sjöfartsverket, SOS, SP, Statens väg- och baninvest, Svedab, Swedfund, Svensk Bilprovning, Svenska Kraftnät, Svenska Miljöstyrningsrådet, Svenska Spel, Sveriges Rese- och Turistråd, Systembolaget, Teracom och Voksenåsen.

Statens ägande i börsnoterade företag

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första kvartalet med 8 procent. Under andra kvartalet och tredje kvartalet återhämtade sig börsen och generalindex steg med 15 procent under årets första nio månader.

Marknadsvärdet på det statliga aktieinnehavet ökade med 6 procent under årets första nio månader, vilket är en sämre utveckling än börsen generellt. Detta kan förklaras av att aktiekursen i TeliaSonera, som utgör cirka

73 procent av aktieinnehavet, utvecklats sämre än index och endast ökat i värde med 2 procent under årets första nio månader. OMs aktiekurs, som minskade i värde med 70 procent föregående år, ökade i värde med 85 procent under årets första nio månader. SAS-aktien ökade i värde med 43 procent under tredje kvartalet och har sedan årsskiftet ökat med 28 procent i värde. Nordeas aktiekurs har efter en stark värdeutveckling det tredje kvartalet ökat med 15 procent sedan årsskiftet.

Marknadsvärdet på statens aktieinnehav ökade med 5 procent i värde under tredje kvartalet och uppgick till knappt 98 miljarder kronor den 30 september 2003, vilket gjorde staten till den största ägaren på Stockholmsbörsen.

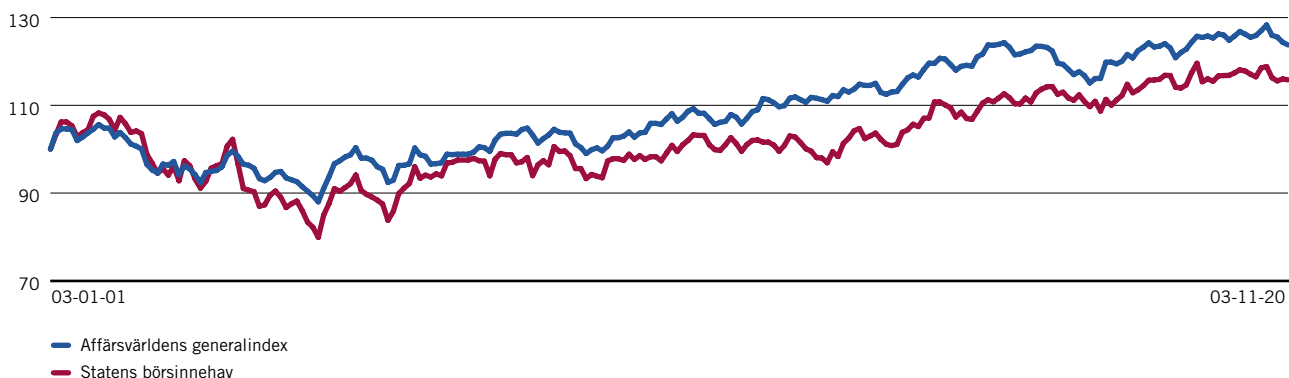
Börsen har fortsatt att stiga efter rapportperiodens utgång och har per den 20 november ökat med 24 procent i värde sedan årsskiftet. Under motsvarande period har statens aktieinnehav ökat med 10 procent i värde.

MARKNADSVÄRDET FÖR DET STATLIGA BÖRSINNEHAVET 2000–2003, Mkr¹⁾

FÖRETAG	Ägarandel 20 nov 03, %	20 nov 03	30 sep 03	30 juni 03	31 mar 03	30 dec 02	30 sep 02	28 jun 02	28 mar 02	28 dec 01	29 dec 00
Nordea AB	18,5	26 288	23 903	20 922	20 271	20 813	19 946	27 101	31 979	30 082	38 754
OM AB	9,5	671	615	456	298	333	256	552	1 011	1 103	1 862
SAS AB	21,4	2 450	2 221	1 551	1 269	1 741	1 851	2 238	2 697	2 397	3 173
TeliaSonera AB	46,0	72 233	71 174	70 327	51 474	69 480	49 778	54 226	77 950	98 920	102 736
Totalt		101 642	97 913	93 255	73 313	92 367	71 831	84 117	113 637	132 502	146 525
Totalt exkl TeliaSonera		29 409	26 739	22 928	21 839	22 887	22 053	29 891	35 687	33 582	43 789

¹⁾ Civitas Holdings innehav i Celtica har sålts varför jämförelsetalen omräknats.

KURSVÄRDEUTVECKLINGEN PÅ DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET JÄMFÖRT MED AFFÄRSVÄRLDENS GENERALINDEX

Innehavet i TeliaSonera står för cirka 73 procent av statens börsinnehav den 30 september 2003. Under årets första nio månader utvecklade sig den aktien sämre än Affärsvärldens generalindex.

Förändringar i företagsledningar och styrelser

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR OCH STYRELSE

Akademiska Hus Joakim Ollén efterträder Christina Rogestam som VD och koncernchef den 15 november 2003.

Redovisningsprinciper

Rapporten omfattar 47 av 51 företag med statligt ägande, exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Vidare ingår inte holdingbolaget Civitas Holding AB, men väl dess dotterbolag Vasakronan AB. Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat. Från och med det andra kvartalet 2003 ingår Svenska Skogsplanter i Sveaskogs koncernredovisning.

A/O Dom Shvetsii, Norrland Center AB, AB Svenska Miljöstyrningsrådet och Voksenåsen A/S ingår inte i rapporten.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning. För finansbolagen definieras omsättningen som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter netto.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB. Svenska Spel är skattebefriat.

Vissa av företagen som ingår i den konsoliderade redovisningen har justerat sina

historiska jämförelsetal av olika skäl. I de fall då förändringarna haft betydande inverkan har också jämförelsetalen i den konsoliderade redovisningen justerats. Telia konsolideras som dotterbolag under perioden januari till och med november 2002. Från och med december 2002 behandlas TeliaSonera som intressebolag. Under fjärde kvartalet 2002 har intäkter, kostnader och resultat fördelats lika över de tre månaderna, vilket innebär att resultatet under oktober och november hänförs till den period då Telia var ett dotterbolag och resultatet under december till den period då Telia var ett intressebolag.

Definitioner

Resultat före skatt

Anges före minoritetens andel.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.

Räntabilitet på eget kapital

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt eget kapital.

Ekonomisk information

- Bokslutsrapport för 2003 publiceras 22 mars 2004.
- Verksamhetsberättelse för 2003 publiceras i maj 2004.
- Delårsrapport för första januari–mars 2004 publiceras 28 maj 2004.
- Delårsrapport för januari–juni 2004 publiceras 13 september 2004.
- Delårsrapport för januari–september 2004 publiceras 24 november 2004.

Företagens rapportdatum

RAPPORTDATUM FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE

Företag	Bokslutskommuniké januari–december 2003	Årsredovisning 2003	Bolagsstämma	Delårsrapport januari–mars 2004
A-banan projekt AB	ej fastställt			
Akademiska hus AB	2004-02-10			2004-04-26
ALMI Företagspartner AB	mar 2004	2004-05-25		
Apoteket AB	2004-02-20	mars 2004	2004-04-14	2004-04-26
AB Bostadsgaranti	ej fastställt			
Civitas Holding AB (Vasakronan AB)	2004-01-30	feb 2004	2004-04-27	
A/O Dom Shvetsii	ej fastställt			
Green Cargo AB	ej fastställt			
AB Göta kanalbolag	mar 2004			
Imego AB	ej fastställt			
IRECO Holding AB	et			
Kasernen Fastighets AB	ej fastställt			
Kungliga Dramatiska Teatern AB	2004-04-01			
Kungliga Operan AB	2004-04-01			
Lernia AB	2004-01-28	vecka 13 2004		2004-04-30
LKAB	2004-02-19		2004-04-21	2004-04-21
Lufftartsverket	2004-02-20			
Nordea AB	2004-02-18		2004-03-31	2004-04-28
Norrländ Center AB	ej fastställt			
OM AB	2004-01-29			
Posten AB	feb/mar 2004			
Regeringskansliet	2004-03-22			
Samhall AB	2004-02-20	2004-02-04	2004-04-19	
SAS AB	2004-02-11	2004-03-10		2004-05-05
SBAB	2004-02-27			
SJ AB	feb 2004			
Sjöfartsverket	ej fastställt			
Svenska Skeppshypotekskassan	et			
SOS Alarm Sverige AB	ej fastställt			
SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	2004-02-27			
Specialfastigheter Sverige AB	ej fastställt		2004-04-21	2004-04-23
Statens väg- och baninvest	ej fastställt			
Förvaltningsaktiebolaget Ståttum	et			
Sveaskog AB	2004-02-19		2004-04-28	
SVEDAB	2004-03-24			
AB Swedcarrier	ej fastställt			
Swedfund International AB	apr 2004			
Swedesurvey AB	et			
AB Svensk Bilprovning	2004-02-19		2004-04-21	2004-04-30
Svensk Exportkredit AB	ej fastställt			
Affärsverket svenska kraftnät	2004-02-27			
Svenska Miljöstyrningsrådet AB	ej fastställt			
Svenska rymdaktiebolaget	feb 2004			
AB Svenska Spel	2004-02-12			
Sveriges Rese- och Turistråd AB	ej fastställt			
Sweroad	ej fastställt			
Systembolaget AB	mar 2004	april 2004	2004-04-26	2005-05-31
TeliaSonera AB	2004-02-11		2004-04-26	2004-04-28
Teracom AB	2004-03-15			
Vasallen AB	2004-02-01	2004-03-15	2004-04-22	2004-04-26
Vattenfall AB	2004-02-20		2004-04-22	april 2004
Venantius AB	feb 2004			
V&S Vin & Sprit AB	2004-03-10			
Voksenåsen AS	2004-05-02			

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagssfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

www.naring.regeringen.se

Artikel nr: N3061

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på: www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag
Also available in English on: www.naring.regeringen.se/inenglish/areas_of/state_owned/index.htm